

RUIMTE

VOOR

ELKAAR

“Vooruit met de geit”

Coalitieakkoord gemeente De Bilt

PRO, VVD, D66, CDA, SP

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Wonen.....	4
Locaties en projecten	5
Leegstand	6
Kwaliteit van de leefomgeving.....	7
Opvang vluchtelingen	7
Bestuur en organisatie	8
Bestuursstijl en samenwerking	8
Samen met inwoners en ondernemers	8
Samenwerking en dienstverlening	9
Toekomst gemeentehuis.....	9
Jagtlust.....	9
Natuur, biodiversiteit en dierenwelzijn	10
Economie.....	11
Klimaat, energie en netcongestie	13
Netcongestie	13
Transitievisie Warmte	14
Klimaatadaptatie.....	14
Onderwijs	15
Sociaal domein	17
Welzijn en ontmoeting	17
Jeugd en jongeren.....	17

Zorg voor wie het nodig heeft	18
Zelfstandig leven en meedoen	19
Bestaanszekerheid, armoede en schulden	20
Inclusieve gemeente.....	20
Samen leven, samen doen	21
Regenboog Stembusakkoord.....	21
Veiligheid.....	22
Weerbare samenleving.....	22
Veiligheid in de openbare ruimte	22
Ondermijning en georganiseerde criminaliteit.....	23
Evenementen.....	23
Sport, cultuur en recreatie	24
Vrijwilligers en verenigingen.....	24
Sport en bewegen	24
Cultuur, recreatie en ontmoeting	24
Verkeer en vervoer	25
Verkeersveiligheid.....	25
Vervoerskeuzes.....	26
Parkeerregulering	26
Financiën	27
BIJLAGE 1: Financieel effect coalitieakkoord	29
BIJLAGE 2: Kandidaat-wethouders en beoogde portefeuillevverdeling op hoofdpijnen	30

Inleiding

Gemeente De Bilt is een mooie gemeente, met zes kernen die ieder een eigen karakter hebben. Inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties dragen iedere dag bij aan het versterken van ons dorp. Die kracht willen we behouden en verder versterken.

Tegelijkertijd staan we voor grote opgaven. Er is behoefte aan passende woningen, de druk op zorg en ondersteuning neemt toe, de financiële ruimte is beperkt en ontwikkelingen rond energie, bereikbaarheid, veiligheid en klimaat vragen om keuzes. Niet alles kan tegelijkertijd en niet iedere oplossing past overal. Daarom kiezen we voor een bestuur dat realistisch is over wat mogelijk is, duidelijke prioriteiten stelt en verantwoordelijkheid neemt voor de uitvoering.

Met **Ruimte voor elkaar** willen we ruimte geven aan inwoners, ondernemers en initiatieven uit de samenleving. De gemeente stelt heldere kaders, zorgt voor een betrouwbare dienstverlening en treedt op waar dat nodig is, maar laat ook ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en initiatief. Besluiten moeten zorgvuldig, transparant en uitlegbaar tot stand komen, met oog voor de verschillende belangen die in onze gemeente samenkomen.

We willen woningen realiseren die passen bij de behoefte van onze inwoners, met behoud van het groene en dorpse karakter van De Bilt. We investeren in veiligheid en leefbaarheid, ondersteunen mensen die hulp nodig hebben en willen zorg en ondersteuning tegelijkertijd toegankelijk en betaalbaar houden. We geven ondernemers en verenigingen ruimte en werken aan een gemeente die voorbereid is op de toekomst.

Daarbij houden we oog voor de financiële houdbaarheid van onze keuzes. Structurele uitgaven vragen om structurele dekking en investeringen moeten maatschappelijk én financieel verantwoord zijn. Zo willen we voorkomen dat ambities van vandaag leiden tot problemen voor inwoners en toekomstige generaties.

Dit akkoord is een leidraad voor de komende bestuursperiode, niet iedere keuze ligt vast. We gaan samenwerken met inwoners, ondernemers, maatschappelijke

organisaties en de oppositie, daarmee behouden we ruimte om bij te sturen wanneer omstandigheden veranderen.

Ruimte voor elkaar betekent voor ons: ruimte voor initiatief, ruimte voor verschillen en ruimte om samen verantwoordelijkheid te nemen voor de toekomst van gemeente De Bilt.

Wonen

Wonen is voor onze inwoners één van de belangrijkste thema's. Vooral starters, jonge gezinnen en senioren ervaren dagelijks de gevolgen van de schaarste op de woningmarkt, door stijgende prijzen en lange wachtlijsten. Wij willen zoveel mogelijk inwoners aan een passende woning helpen, maar realiseren ons dat de woningnood niet op korte termijn is opgelost. Ook netcongestie, stikstof, arbeidsmarktkrapte en financiële haalbaarheid beperken de mogelijkheden.

Daarom kiezen wij voor een woningbouwbeleid dat ambitie koppelt aan uitvoerbaarheid. Wij bouwen niet zoveel mogelijk woningen, maar de juiste woningen op de juiste plek. Woningbouw moet bijdragen aan leefbare dorpen, aansluiten bij de behoefte van onze inwoners en financieel én ruimtelijk verantwoord zijn. Niet het aantal plannen staat centraal, maar het daadwerkelijk realiseren van woningen. Wij richten ons daarom op projecten waar de gemeente het verschil kan maken en zorgen voor een goede balans tussen verschillende belangen.

De gemeente heeft daarbij vooral een faciliterende en regisserende rol. Wij werken constructief samen met woningcorporaties, ontwikkelaars, inwoners en andere maatschappelijke partners. Waar procedures sneller kunnen zonder afbreuk te doen aan kwaliteit of rechtsbescherming, kiezen wij voor een voortvarende aanpak.

- Wij bouwen woningen die aansluiten bij de woningbehoefte van onze inwoners. Daarbij staat kwaliteit boven kwantiteit en realiseren wij woningen die passen bij de verschillende levensfasen van onze inwoners. Daarbij hebben starters, jonge gezinnen en senioren nadrukkelijk onze aandacht. Bij nieuwe woningbouw streven wij naar een evenwichtige verdeling van woningtypen en prijsklassen, passend binnen landelijke regelgeving en de lokale woningbehoefte.
- Het groen om en tussen onze dorpen maakt onze gemeente aantrekkelijk en is van groot belang voor onze natuur, ons landschap en onze open ruimte. We plannen de komende 4 jaar geen nieuwe woonwijken of straten buiten de rode contour. Kleine initiatieven waarbij natuur en landschap

versterkt worden en de bebouwingsmogelijkheid afneemt buiten de contour worden wel overwogen.

- Bij woningbouwprojecten hebben wij bijzondere aandacht voor starters, jonge gezinnen en senioren. Binnen de wettelijke mogelijkheden onderzoeken wij hoe inwoners met een maatschappelijke of economische binding aan gemeente De Bilt meer kansen kunnen krijgen op een passende woning.
- Om ons woningbouwbeleid actueel te houden voeren wij periodiek onderzoek uit naar de woningbehoefte. Daarbij brengen wij ook verborgen dakloosheid, doorstroming en de woonbehoefte van verschillende doelgroepen in beeld.
- Wij ondersteunen inwoners die binnen onze gemeente willen doorstromen naar een passende woning. Daarbij besteden wij extra aandacht aan senioren die vanuit een eengezinswoning willen verhuizen naar een

levensloopbestendige woning, zodat gezinswoningen beschikbaar komen voor nieuwe gezinnen.

- Wij maken het eenvoudiger om bestaande gebouwen beter te benutten door woningsplitsing, optoppen en transformatie van kantoren, winkels en andere leegstaande gebouwen mogelijk te maken. We toetsen dit aan de kwaliteit van de leefomgeving, waarbij onnodige aanvullende gemeentelijke regelgeving bovenop landelijke wetgeving zoveel mogelijk wordt voorkomen.
- Wij stimuleren nieuwe woonvormen, zoals woonhofjes, knarrenhoven en andere collectieve wooninitiatieven, wanneer initiatiefnemers zelf met een plan en een locatie komen. Daarbij sluiten wij aan bij de geldende landelijke wet- en regelgeving ten aanzien van betaalbare woningbouw.
- Wij streven naar kwalitatief goede en duurzame woningen, maar stellen voor betaalbare woningen geen bovenwettelijke gemeentelijke eisen.
- Wij streven naar een minimumpercentage middenhuur van 20% bij nieuwe projecten.
- Wij versnellen kleine woningbouwprojecten door de grens voor het bindend adviesrecht van de gemeenteraad te verhogen naar projecten binnen de rode contour van 10 woningen. We evalueren dit periodiek.
- Recreatiewoningen zijn en blijven bestemd voor recreatief gebruik. Het college werkt op korte termijn criteria en voorwaarden voor een uitsterfconstructie uit, die permanente bewoning uiteindelijk beëindigt.
- Wij maken nieuwe prestatieafspraken met de woningcorporaties over betaalbaarheid, voldoende sociale huurwoningen, verduurzaming, leefbaarheid en doorstroming. Daarbij maken wij concrete afspraken over nieuwbouwproductie, onderhoud van de bestaande woningvoorraad en de gezamenlijke aanpak van de woningnood.

Locaties en projecten

Er zijn verschillende woningbouwprojecten in voorbereiding waarvan verwacht wordt dat zij binnen deze bestuursperiode kunnen worden gerealiseerd. Wij geven prioriteit aan projecten die uitvoerbaar zijn en daadwerkelijk bijdragen aan het verminderen van de woningnood.

Wij zetten ons in voor snelle besluitvorming, voorspelbare vergunningverlening en een constructieve samenwerking met initiatiefnemers, woningcorporaties en andere betrokken partijen.

De onderstaande locaties vormen gezamenlijk de kern van de gemeentelijke woningbouwopgave voor de komende bestuursperiode. Per locatie geldt dat kwaliteit, uitvoerbaarheid en een gezonde financiële basis leidend zijn voor de verdere ontwikkeling.

- Wij zetten deze periode in op een voortvarende ontwikkeling van 650 woningen in de Spoorzone, waarmee een belangrijke bijdrage wordt geleverd aan de lokale woningbehoefte voor starters, jonge gezinnen en senioren. De ontwikkeling draagt tegelijkertijd bij aan een kwalitatieve versterking van Bilthoven als stationsdorp. Wij zetten in op een aantrekkelijke openbare ruimte, goede loop- en fietsverbindingen, voldoende groen, veilige verkeersafwikkeling, hoogwaardige architectuur en een levendig stationsgebied waar wonen, voorzieningen en duurzame mobiliteit elkaar versterken. Uitgangspunten zijn een sluitende grondexploitatie, een financieel uitvoerbaar plan, voldoende beschikbare netcapaciteit en een voorspelbare, voortvarende vergunningverlening. De gemeente werkt actief samen met ontwikkelaars, inwoners, ondernemers en andere betrokken partijen om de ontwikkeling binnen deze bestuursperiode zoveel mogelijk te realiseren.
- Wij willen de ontwikkeling van Bilthoven Centrum (onder andere De Driehoek) benutten om het dorpshart verder te versterken. Woningbouw maakt hiervan onderdeel uit, maar staat niet op zichzelf. De ontwikkeling moet leiden tot een aantrekkelijk, levendig en toekomstbestendig centrum waarin wonen, winkelen, ontmoeten, horeca, cultuur en verblijfskwaliteit elkaar versterken. Bij de verdere planontwikkeling staan de kwaliteit van de openbare ruimte, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, voldoende parkeergelegenheid (in verband met de eerder verminderde parkeerplekken op het Vinkenplein) en een aantrekkelijk verblijfsgebied centraal. Nieuwe woningen sluiten aan bij de behoefte van starters, senioren en kleinere huishoudens en passen qua schaal en uitstraling bij het karakter van Bilthoven.

- Op de Schapenweide zetten we in op de ontwikkeling van circa 450 woningen in combinatie met de voorgenomen versterking van de Life Science-as, passend binnen de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving en met behoud van het groene karakter van De Bilt.
- Voor de locatie Utrechtseweg 341 is door de gemeenteraad een bestemmingsplan vastgesteld. Op dit moment loopt hierover nog een beroepsprocedure bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Na een onherroepelijke uitspraak zetten wij als gemeente in op een voortvarende uitvoering van het project. Wij werken daarbij constructief samen met de initiatiefnemer om de planontwikkeling, vergunningverlening en verdere uitvoering zo spoedig mogelijk ter hand te nemen.
- Voor Maartensdijk kiezen wij nadrukkelijk voor een geleidelijke uitbreiding die aansluit bij de behoefte van het dorp. Tot 2035 realiseren wij 200 woningen, verdeeld over meerdere passende locaties en fasen. Hiermee bieden wij ruimte aan jongeren die in het dorp willen blijven wonen, jonge gezinnen die willen doorgroeien en senioren die binnen hun vertrouwde omgeving willen verhuizen. Nieuwe ontwikkelingen blijven passend bij het dorpse karakter van Maartensdijk en worden zorgvuldig afgestemd op bereikbaarheid, voorzieningen, verkeer en leefbaarheid.
- Weltevreden Zuid ontwikkelen wij stapsgewijs verder als transformatiegebied waar wonen, werken, sport, groen en recreatie op een zorgvuldige wijze samenkomen. Nieuwe woningbouw moet bijdragen aan de lokale woningbehoefte en tegelijkertijd passen bij de schaal en kwaliteit van de omgeving. Bij de verdere ontwikkeling houden wij rekening met bestaande en nieuwe maatschappelijke voorzieningen, waaronder de sportvoorzieningen in het gebied. De inrichting van de openbare ruimte moet leiden tot een aantrekkelijke, veilige en toekomstbestendige leefomgeving met voldoende aandacht voor groen, verkeersveiligheid, parkeren en klimaatadaptatie.
- Na besluitvorming over de toekomst van het gemeentehuis onderzoeken wij welke mogelijkheden deze locatie biedt voor woningbouw of andere maatschappelijke functies, passend in de omgeving.
- Wij waarderen de woonvisies van Hollandsche Rading en Westbroek en we betrekken deze bij het actualiseren van de Omgevingsvisie.

- Bij het ontwerp van de school in Westbroek betrekken we ook de bredere omgeving, zodat een integraal ontwerp ontstaat voor het schoolterrein, het dorpshart en mogelijke woningen. De kosten brengen we onder in de nog te openen, sluitende, gemeentelijke grondexploitatie voor dit gebied.
- Utrechtseweg 351 (voormalig demontagebedrijf) wordt ontwikkeld als een woningbouwlocatie, op voorwaarde dat het project het functioneren van het natuurnetwerk (richting de faunapassage) verbetert. Daarbij kiezen wij bewust voor kwaliteit boven kwantiteit en voor een ontwikkeling die aansluit bij de schaal van de omgeving. De woningen zijn primair bedoeld voor de lokale woningbehoefte, met bijzondere aandacht voor starters en senioren. De ontwikkeling vindt uitsluitend plaats wanneer sprake is van voldoende parkeergelegenheid, een veilige verkeersontsluiting en een zorgvuldige landschappelijke inpassing.

Leegstand

Leegstand van gebouwen vinden wij ongewenst. Niet alleen vanwege de uitstraling, maar ook omdat beschikbare ruimte zoveel mogelijk moet bijdragen aan de leefbaarheid en woningvoorraad.

- Wij maken het eenvoudiger om leegstaande gebouwen te transformeren naar woningen of andere maatschappelijk gewenste functies, wanneer dit ruimtelijk verantwoord is.
- Wij onderzoeken de kosten en baten van een leegstandsverordening, inclusief registratie van langdurige leegstand en de mogelijkheden voor handhaving wanneer leegstand verwijtbaar is.

Kwaliteit van de leefomgeving

Een woning staat niet op zichzelf. Een aantrekkelijke, veilige en groene leefomgeving draagt in belangrijke mate bij aan prettig wonen. Wij zetten in op het versterken van de sociale cohesie in onze woonwijken.

- Wij richten de openbare ruimte klimaatbestendig in door waar mogelijk hemelwater af te koppelen, bestaande verharding te vervangen door waterdoorlatende verharding en klimaatadaptatie zoveel mogelijk te combineren met regulier onderhoud.
- Wij behouden en versterken het groene karakter van onze gemeente. Bij ruimtelijke ontwikkelingen zoeken wij steeds een zorgvuldige balans tussen woningbouw, natuur, biodiversiteit, landschap, recreatie en agrarisch gebruik.
- Bij nieuwbouwprojecten zorgen wij vanaf het begin voor voldoende parkeergelegenheid, verkeersveiligheid, toegankelijkheid, speelvoorzieningen en een aantrekkelijke inrichting van de openbare ruimte.
- Onze monumenten en cultuurhistorisch waardevolle gebouwen zijn beeldbepalend voor de identiteit van gemeente De Bilt. Wij denken mee met eigenaren bij onderhoud en verduurzaming en treden op tegen structurele verwaarlozing wanneer dat noodzakelijk is.

Opvang vluchtelingen

Alle gemeenten in Nederland moeten een bijdrage leveren aan de opvang van vluchtelingen. Dat geldt ook voor gemeente De Bilt. Opvang is een maatschappelijke taak, maar we kijken daarbij naar de draagkracht en praktische mogelijkheden in onze gemeente.

- We blijven statushouders huisvesten conform de wettelijke opdracht die de gemeente daarvoor elk half jaar krijgt.

Gemeente De Bilt levert ook een bijdrage aan de opvang van Oekraïense ontheemden (worden mogelijk statushouders). Wij hopen uiteraard dat de oorlog in hun thuisland snel eindigt en zij kunnen terugkeren. Tegelijkertijd houden we er rekening mee dat de opvang nog langer kan duren.

- We blijven Oekraïners opvangen zolang dat nodig is.
- We zorgen voor passende begeleiding en ondersteuning voor Oekraïense ontheemden, zolang ze in onze gemeente verblijven en niet in hun eigen onderhoud kunnen voorzien.

'Nieuwe' opgave (asielopvang)

Een nieuwe opgave voor gemeenten in Nederland komt voort uit de zogenaamde Spreidingswet, die gemeenten ook verplicht om locaties beschikbaar te stellen voor asielzoekers (of statushouders die nog geen huisvesting hebben). Volgens de huidige inzichten zou dat voor gemeente De Bilt gaan om circa 250 personen. Hoe die opvang geboden wordt is een zaak van overleg tussen de gemeente en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA).

- Wij voeren de taakstelling uit de Spreidingswet uit.
- Wij gaan daarvoor twee tot vier locaties bestemmen. De intentie is om deze locaties langere tijd in stand te houden, maar we willen wel bestuurlijk met het COA afspraken maken om te evalueren en bij te sturen.
- Gelijktijdig met de voorbereiding van de locaties hierboven zijn wij bereid om, ter overbrugging, huisvesting eerst tijdelijk te regelen. Dat kan door tijdelijke voorzieningen op dezelfde locaties, maar ook op andere locaties, waar de op- en afbouw goed geregeld kan worden.
- De inzet van vrijwilligers is onmisbaar in de opvang van vluchtelingen in onze gemeente. We overleggen met het COA over de structurele ondersteuning daarvan.

Bestuur en organisatie

Bestuursstijl en samenwerking

Wij bouwen aan een betrouwbaar, open en slagvaardig bestuur waarin samenwerking, transparantie, wederzijds vertrouwen en dienstbaarheid aan de samenleving centraal staan. Een bestuursstijl die past bij gemeente De Bilt en waarin inwoners merken dat bestuurders gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor het algemeen belang.

- Het handelen van de gemeente is transparant, zorgvuldig en uitlegbaar. Inwoners moeten kunnen begrijpen hoe besluiten tot stand komen.
- Gemeentelijke communicatie is feitelijk, neutraal, toegankelijk, in begrijpelijke taal en betrouwbaar. Om deze onafhankelijke positie te waarborgen blijft de portefeuille Communicatie onder verantwoordelijkheid van de burgemeester.
- Integriteit, betrouwbaarheid en voorbeeldgedrag vormen de basis van het handelen van bestuurders, volksvertegenwoordigers en de gemeentelijke organisatie.
- Wij werken aan een professionele ambtelijke organisatie waarin samenwerking, kwaliteit, uitvoerbaarheid en dienstverlening centraal staan. Daarbij werken medewerkers vanuit vakmanschap met verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van gemeentelijke taken.
- Wij bouwen aan een bestuurscultuur waarin college, gemeenteraad en ambtelijke organisatie elkaar informeren, elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden, elkaars rol respecteren en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor een zorgvuldige uitvoering van besluiten.

Samen met inwoners en ondernemers

De gemeenteraad is gekozen om besluiten te nemen en is daar uiteindelijk verantwoordelijk voor, maar wil inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingen actief betrekken bij de ontwikkeling van onze gemeente. Participatie is daarbij geen doel op zich, maar een middel om betere besluiten te nemen.

- Participatie start pas wanneer vooraf helder is welke vraag voorligt, welke rol inwoners hebben en welke onderdelen al vaststaan. Deze uitgangspunten communiceren wij vooraf duidelijk.
- Participatie wordt altijd passend georganiseerd. Afhankelijk van het onderwerp kiezen wij voor één of meerdere participatievormen van fysieke bijeenkomsten, digitale participatie en/of gesprekken met organisaties en inwoners die aantoonbaar een achterban vertegenwoordigen. We laten daarna zien wat er gebeurd is met de inbreng.
- We doen een experiment met een burgerberaad om inwoners op een nieuwe manier te betrekken op het thema weerbaarheid, waarbij we kijken hoe we eigen kracht van inwoners kunnen versterken.
- Wij besteden extra aandacht aan het betrekken van jongeren, ondernemers en inwoners die in participatieprocessen minder snel worden bereikt, zoals woningzoekenden.

- Het college is zichtbaar en benaderbaar. Werkbezoeken, spreekuren en aanwezigheid in de verschillende kernen en wijken zijn een vanzelfsprekend onderdeel van de bestuursstijl.
- Wij stimuleren initiatieven vanuit de samenleving en geven inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ruimte om verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving. De gemeente denkt mee, ondersteunt waar mogelijk en beperkt onnodige belemmeringen.
- Waar nodig betrekken wij ervaringsdeskundigen, bestaande adviesorganen zoals de Adviesraad Sociaal Domein, het Kennisteam Wonen en andere relevante maatschappelijke partners, vroegtijdig bij beleidsontwikkeling en besluitvorming.

Samenwerking en dienstverlening

Wij kiezen voor een gemeente die dicht bij haar inwoners staat, professioneel samenwerkt en haar dienstverlening voortdurend blijft verbeteren.

- Wij verbeteren de gemeentelijke dienstverlening door processen duidelijker, begrijpelijker en toegankelijker te maken, met behoud van persoonlijk contact voor inwoners die daar behoefte aan hebben.
- Wij streven ernaar meldingen, vragen en verzoeken van inwoners zo snel mogelijk af te handelen. Wij informeren inwoners over de voortgang.
- We benutten digitalisering en kunstmatige intelligentie waar deze aantoonbaar bijdragen aan betere dienstverlening, lagere administratieve lasten en efficiëntere processen, met behoud van menselijke maat en privacy.
- Regelgeving en procedures worden waar mogelijk vereenvoudigd, zodat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties snel weten waar zij aan toe zijn.
- We zetten ons actief in voor de samenwerking met onze partnergemeenten, waarbij we erop rekenen dat het initiatief vanuit de samenleving gedragen wordt.
- Wij hechten aan het Fairtrade keurmerk. We inventariseren in 2027 wat er nodig is om ook een volgende stap te zetten.

Toekomst gemeentehuis

Over het gemeentehuis moeten concrete keuzes gemaakt worden.

- We onderschrijven dat het huidige gemeentehuis niet meer voldoet en dat er daarom investeringen en keuzes nodig zijn.
- In elk scenario zal daarbij van belang zijn hoe het projectmanagement, de sturing en het risicomanagement georganiseerd kunnen worden en of investeringen passen binnen de financiële spelregels in dit akkoord.
- Onze inwoners en ambtenaren verdienen deze periode helderheid over de toekomst van het gemeentehuis. We nemen een besluit over eventuele nieuwbouw van het gemeentehuis als het financiële plan klaar is. Als we op dat moment geen investeringsruimte kunnen vinden, dan komt er geen nieuwbouw en besluiten we om door onderhoud het huidige gebouw weer geschikt te maken als goede werkplek voor onze organisatie.

Jagtlust

Jagtlust is een belangrijke plek in de gemeente, maar wordt onvoldoende benut. Wij vinden dat het voor meer inwoners en voor verschillende functies gebruikt moet worden, passend binnen de monumentale status.

- Het gehele landgoed Jagtlust krijgt monumentenstatus.
- We maken voor Jagtlust een concreet plan voor gebruik door gemeente en samenleving, waarbij zowel gemeentelijke functies (vergaderen, trouwlocatie) als ander maatschappelijk gebruik mogelijk is.

Natuur, biodiversiteit en dierenwelzijn

Het groene karakter van gemeente De Bilt willen wij behouden en versterken.

- Wij investeren in biodiversiteit en versterken waar mogelijk ecologische verbindingen.
- Wij stimuleren inwoners en organisaties die bijdragen aan vergroening en natuurontwikkeling.
- Wij werken samen met betrokkenen aan het behoud, herstel en de verduurzaming van monumenten en cultuurhistorisch erfgoed.
- Wij voeren een actief dierenwelzijns- en biodiversiteitsbeleid en zorgen voor voldoende ambtelijke capaciteit.
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen zoeken wij steeds een goede balans tussen natuur, recreatie, erfgoed en leefbaarheid.
- We willen onze openbare ruimte voorbereiden op meer extreme weersomstandigheden. Daarom koppelen we, waar mogelijk, hemelwaterafvoer af van het riool en zorgen we dat verharding waterdoorlatend wordt.
- We willen groen toevoegen, bijvoorbeeld door tegelwippen te stimuleren en de aanleg van een voedselbos, -tuin en/of tiny forests.

Economie

Een bloeiende economie van (lokale) middenstanders draagt enorm bij aan de levendigheid van onze dorpen en wijken, en ook aan werkgelegenheid, duurzaamheid en innovatie. Daarom ondersteunen we ondernemers die economisch succesvol zijn én bijdragen aan een toekomstbestendige gemeente. Dit college ondersteunt onze ondernemers door regeldruk te beperken en ruimte te laten voor ondernemerschap.

- Ons economisch beleid is primair gericht op het ondersteunen van (lokale) ondernemers die bijdragen aan een bruisend en gezellig dorpsleven, duurzame ontwikkeling en/of maatschappelijke meerwaarde.
- Daarnaast hechten we veel waarde aan de Life Science-as, die bijdraagt aan directe en indirecte werkgelegenheid in onze gemeente en duurzame innovatie. We zoeken regionale samenwerking, onder meer via de U10, de regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM) regio Utrecht en de Economic Board Utrecht (EBU).
- We zorgen voor een slagvaardig ondernemersloket in onze gemeente. Hier helpen we ondernemers snel met vergunningsaanvragen, maar we bieden ook mogelijkheden voor zichtbaarheid en het bouwen van een netwerk binnen onze gemeente.
- We maken ons sterk voor behoud van onze huidige wijk- en dorpswinkelcentra (Maertensplein, Centrum Bilthoven, Kleine Dorp Bilthoven, Planetenbaan, Centrum De Bilt). Deze winkelcentra hebben een belangrijke verbindende rol voor de wijk of buurt. Dat doen we onder andere door het goed onderhouden van de openbare ruimte rond deze winkelgebieden, zodat ze aantrekkelijk blijven voor bezoekers, met aandacht voor verblijfskwaliteit, vergroening en klimaatadaptatie. We streven ernaar de winkelgebieden compact te maken.
- Onze lokale ondernemers hebben vaak ook een regiofunctie en zijn afhankelijk van klanten van zowel binnen als buiten onze gemeente. Ons mobiliteitsbeleid ondersteunt de bereikbaarheid van onze winkelgebieden voor inwoners en bezoekers, met een goede balans tussen auto, fiets, openbaar vervoer en voetganger.

- We willen onze dorpskernen graag nog levendiger maken. We onderzoeken of vergunningplicht beperkt kan worden en vervangen door een meldingsplicht, voor bijvoorbeeld terrassen of middelgrote evenementen.
- We ondersteunen agrariërs bij het realiseren van meer diversiteit aan inkomsten, bijvoorbeeld door het vlot verstrekken van vergunningen voor andere activiteiten zoals toerisme of een landwinkel. Ook ondersteunen we agrariërs bij verbreding, natuurbeheer en recreatie. We zorgen voor een accountmanager bij de gemeente voor deze ondernemers.
- In elke wijk proberen we een pakketpunt te realiseren, zodat bezorgbusjes minder ver de wijken in hoeven. Dat is goed voor het milieu en voor de verkeersveiligheid.
- Ondernemers die bijdragen aan een meer circulaire economie proberen we extra te faciliteren met bijvoorbeeld het verwijzen naar subsidies of het bieden van een netwerk.

- Waar het kan proberen we een extra markt mogelijk te maken, bijvoorbeeld met lokale en duurzame streekproducten.
- Waar mogelijk koopt de gemeente zoveel mogelijk in bij lokale ondernemers.

Klimaat, energie en netcongestie

Wij voeren onze wettelijke taken op het gebied van klimaat en energie, waaronder het Klimaatakkoord van Parijs, uit op een manier die betaalbaar, uitvoerbaar en verantwoord is voor inwoners en ondernemers. Energiebesparing staat daarbij voorop. Dat is onze gezamenlijke basislijn. Van daaruit werken we aan energiebesparing en de daarvoor noodzakelijke infrastructuurmaatregelen. Het thema Klimaat en energie wordt een apart begrotingsprogramma, waarin onder andere de inzet van de landelijke (CDOKE) middelen voor verduurzaming en energietransitiemiddelen worden begroot en verantwoord en ingezet ten behoeve van het behalen van de doelstellingen. De basis van elke inzet op duurzaamheid is energiebesparing. Wat je niet gebruikt hoeft je ook niet op te wekken of te transporteren.

- We werken met inwoners en ondernemers via voorlichting en ondersteuning aan verduurzaming van gebouwen, buurt en mobiliteit. En ook aan het benutten van zonnestroom tijdens opwekking, het verminderen van piekmomenten en opslag via batterijen.
- Ook bij ons eigen vastgoed zetten we in op deze verduurzamingen met een sluitende businesscase, zoals in het Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (DMJOP) 2024 vastgelegd.
- We vervangen de openbare verlichting in onze gemeente zo snel mogelijk voor duurzame ledverlichting.

Netcongestie

Netcongestie (de krapte op het elektriciteitsnetwerk) heeft grote invloed op de mogelijkheden voor inwoners en bedrijven in onze gemeente. De gemeente kan daar zelf maar beperkt invloed op uitoefenen. We stellen ons actief op om te zorgen dat de gevolgen beperkt blijven.

- We zetten ons actief in om keuzes van andere overheden en netbeheerders te beïnvloeden en Biltse projecten snel doorgang te laten vinden. Daarbij willen we de impact op het landschap en natuur beperken,

door waar mogelijk ondergronds en langs bestaande infrastructuur ruimte te maken voor nieuwe plannen.

- Binnen onze gemeente werken we actief, gebiedsgericht aan samenwerking om netcongestie tegen te gaan, bijvoorbeeld door opslag of afspraken over piekbelasting door en voor ondernemers. Daarbij zoeken we actief samenwerking met netbeheerder Stedin.
- We willen binnen bestaande aansluitingen kijken of verbetering mogelijk is. Als gemeente kunnen we daarbij ondersteunen, door partijen te informeren, bij elkaar te brengen en te stimuleren.
- We verwachten een forse toename van energie-infrastructuur in onze gemeente, zoals transformator- en elektriciteitshuisjes. Onze focus is daarbij dat het zo goed mogelijk wordt ingepast in de ruimtelijke kwaliteit en dat er telkens gekeken wordt naar slimme combinaties die we willen faciliteren, zoals buurtbatterijen, vergroening of virtuele energiecentrales.

- Wij stimuleren kleinschalige en innovatieve vormen van opwekking. Het zonneveldenbeleid uit 2023 blijft uitgangspunt voor de ontwikkeling van nieuwe locaties voor zonne-energie. We bieden de mogelijkheid om bij alle opwek van energie lokaal eigendom en zeggenschap te hebben.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door bijvoorbeeld zonne-energie op te wekken op gemeentelijk vastgoed. Per keer wordt hiervoor gekeken of er een sluitende businesscase is.
- We houden ons aan de huidige Regionale Energie Strategie-afspraken (RES) voor gemeente De Bilt uit 2021, die willen we uitvoeren. We zetten ons daarom in om de reeds vergunde trajecten, voor bijvoorbeeld zonnevelden, zo snel mogelijk gerealiseerd te krijgen.
- We zien windenergie als netcongestieverzachter. De gemeente loopt het reeds lopende traject voor windenergie op locatie 67 (De Bilt Zuid bij de A28) uit, waarbij de opgewekte energie het elektriciteitsnet zo min mogelijk belast door directe levering aan afnemers. Als het slaagt, gaan we daarmee akkoord. Als het niet lukt, onderzoekt het college of er andere mogelijkheden zijn. Het is uiteindelijk aan de gemeenteraad om daarover een besluit te nemen.
- We maken ons sterk voor mogelijkheden voor kleine windmolens en andere energie- en klimaatmaatregelen. We onderzoeken de mogelijkheid om kleine molens (15 meter) ook in niet-agrarische bouwvlakken te realiseren. We ondersteunen deze initiatieven, waar mogelijk, zelf en vragen de provincie om meer mogelijk te maken op dit gebied.

Transitievisie Warmte

De gemeente heeft een vastgestelde Transitievisie Warmte. We zullen ook aanvullende keuzes moeten maken voor de uitvoering, te beginnen met de uitwerking van keuzes voor een warmtebedrijf. De kaders daarvoor zijn in 2025 al door de raad vastgesteld.

- We willen de warmtevoorziening van de waterzuivering volledig benutten. Hoe dat concreet kan worden gemaakt, moet uit de businesscase voor de pilot in Brandenburg West blijken. Draagvlak en vrijwillige deelname door de gebouweigenaar zijn daarbij randvoorwaarden.

- Mocht de businesscase voor de pilot in Brandenburg West positief zijn maar er nog restwarmte over is, dan zoekt het college naar alternatieve afzetgebieden.
- Voor het warmtebedrijf liggen keuzes voor. Op dit moment lijkt de provincie het initiatief daarvoor te nemen. Daar sluiten we, indien mogelijk, bij aan.

Klimaatadaptatie

We zien de effecten van klimaatverandering op dit moment al, met extreem weer. Er is een sociale en ruimtelijke opgave om daar rekening mee te gaan houden.

- We houden in het kader van weerbaarheid en voorbereiding op crises ook nadrukkelijk rekening met extreem weer. Hiervoor worden scenario's voorbereid en geoefend.
- We gaan hittestress actief tegen en komen snel met een lokaal hitteplan. We zetten in onze leefomgeving in op het vergroenen van de openbare ruimte en waterbeheer dat beter met droogte én neerslagpieken om kan gaan.
- Met betrekking tot het omgaan met de gevolgen van klimaatverandering (energietransitie, verduurzaming, isolatie, klimaatadaptatie, omgaan met crises etc.) hebben we aandacht voor de groep inwoners die weinig middelen of zeggenschap hebben om zelf maatregelen te nemen. In samenwerking met maatschappelijke partners zetten we in op bestrijding van energiearmoede, verduurzaming en isolatie van huurhuizen, klimaatadaptieve buurten en voorbereiding op crises voor deze doelgroep.

Onderwijs

Onderwijs is een sleutel voor gelijke kansen, waarbij ontwikkeling centraal staat. In onze gemeente kunnen kinderen in hun eigen dorp of wijk naar school. Door te stimuleren dat het onderwijs goed samenwerkt met de omgeving, zorgen we ervoor dat kinderen en jongeren veilig, gezond en zo kansrijk mogelijk kunnen opgroeien. Samen met de regio zorgen we voor goed en toegankelijk leerlingenvervoer.

- We stimuleren initiatieven waar kinderen en jongeren in een rustige omgeving kunnen studeren, bijvoorbeeld via bibliotheken, scholen of maatschappelijke organisaties.
- We verkleinen de afstand tussen onderwijs en politiek door het stimuleren van gastlessen democratie op scholen en het aanbieden van democratische lesprogramma's in het gemeentehuis.
- We vergroten het bereik van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) en zetten ons actief in om wachtlijsten weg te werken, met voorrang voor de plekken waar de nood het hoogst is.
- We hebben aandacht voor lange wachttijden in de kinderopvang en we gaan in gesprek met aanbieders over hoe zij meer plekken kunnen faciliteren.
- Er is geen openbaar onderwijs in onze gemeente. We onderzoeken of hier behoefte aan is.
- We willen dat nieuwkomers mee kunnen doen vanaf dag 1. We zorgen voor passend nieuwkomersonderwijs. We doen dit samen met scholen, Steunpunt Vluchtelingen en MENS.
- Wij ondersteunen de ontwikkeling van één of meerdere familiescholen¹ in onze gemeente. Samen met maatschappelijke partners gaan we op zoek naar de juiste externe financiële ondersteuning hiervoor.

¹ Gelijke Kansen Alliantie (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), *Wat is een familieschool?*, <https://www.gelijke-kansen.nl/actueel/nieuws/2025/2/11/wat-is-een-familieschool> (geraadpleegd op 20 september 2026).

- We stimuleren smartphonevrij opgroeien, niet alleen thuis maar ook op school en streven naar actieve voorlichting over verantwoord omgaan met sociale media. We moedigen 'echte' ontmoetingen zo veel mogelijk aan.
- We helpen scholen bij het realiseren van schoolpleinen die hittestress tegengaan. Daarbij verwijzen we naar subsidies en projecten vanuit bijvoorbeeld de provincie of het waterschap.
- We zorgen samen met scholen en hun omgeving voor veilig verkeer rondom scholen, we streven naar 15 km/u.
- We versterken de rol van scholen bij vroegsignalering voor jeugdhulp. Leerkrachten en intern begeleiders worden structureel betrokken bij wijkteams en kunnen snel schakelen bij zorgen over gezinnen.

- We stimuleren dat alle scholen een anti-pestprotocol hebben. We zetten ons samen met scholen en zorgpartners in om schoolverzuim te voorkomen en het aantal thuiszitters verder terug te dringen. Voor ieder kind zoeken we naar een passende onderwijs- of ontwikkelplek, waarbij we erkennen dat regulier of speciaal onderwijs niet voor ieder kind mogelijk is. We bieden tijdig de ondersteuning die nodig is, maken duidelijke afspraken over de begeleiding van leerlingen die langdurig thuiszitten en werken toe naar een passende onderwijs- of ontwikkelplek. Inclusie vormt een vast onderwerp van gesprek binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA). We ondersteunen scholen bij het bevorderen van inclusie, diversiteit en respect voor elkaar.
- In het Integraal Huisvestingsplan staan de afspraken die gemaakt zijn met scholen over schoolgebouwen. We willen dat onze jeugd les krijgt in duurzame en gezonde schoolgebouwen. We onderzoeken een passende locatie als wisselschool.
- We willen dat scholen realistische onderhoudsplannen opstellen en uitvoeren.
- We stimuleren dat schoolgebouwen buiten schooltijd gebruikt worden voor kinderopvang, maar ook door lokale verenigingen en organisaties met een maatschappelijk doel, zoals sport- en muziekverenigingen.

Sociaal domein

Iedereen moet veilig, zelfstandig en volwaardig kunnen meedoen aan de samenleving. Inwoners zien dat onze samenleving krachtig is, maar we weten ook dat er op veel fronten nog verbetering nodig is in de sociale basis. Daarom investeren we in een sterke sociale basis waarin mensen elkaar ontmoeten, naar elkaar omzien en tijdig passende ondersteuning kunnen vinden. We gaan uit van de eigen kracht van inwoners en ondersteunen waar dat nodig is. Niet iedereen begint vanuit dezelfde uitgangspositie. Daarom richten we onze inzet vooral op inwoners die extra ondersteuning nodig hebben, zodat iedereen gelijke kansen heeft om mee te doen. Omdat vraagstukken rond zorg, bestaanszekerheid, wonen, schulden en mentale gezondheid vaak met elkaar samenhangen, verbinden we deze domeinen beter met elkaar en zetten we in op preventie en vroegsignalering.

Welzijn en ontmoeting

Een sterke sociale basis begint bij mensen die elkaar ontmoeten, naar elkaar omzien en verantwoordelijkheid nemen voor hun buurt of dorp. Bibliotheken, verenigingen, scholen, culturele instellingen, vrijwilligersorganisaties, geloofsgemeenschappen en maatschappelijke initiatieven zijn daarbij onmisbaar. Daarom zetten we in op ontmoeting en preventie, zodat inwoners langer zelfstandig kunnen meedoen en zwaardere zorg zoveel mogelijk wordt voorkomen.

- We gaan voor een sociale samenleving waarin ontmoeting, gezondheid en omzien naar elkaar centraal staan.
- Bibliotheken, dorps- en buurthuizen, sportverenigingen, culturele instellingen, vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke initiatieven blijven we ondersteunen. We zien sport, cultuur en ontmoeting als belangrijke bouwstenen voor gezondheid, mentale veerkracht en sociale verbondenheid en blijven hierop inzetten. We hebben daarbij bijzondere aandacht voor Bilthoven-Zuid.
- We zetten in op preventie en vroegsignalering, onder andere bij eenzaamheid, mentale gezondheid, schulden en gezondheid.
- In iedere kern moeten inwoners dichtbij huis terechtkunnen voor ontmoeting, ondersteuning en advies. We zetten in op laagdrempelige

inlooppunten waar inwoners terechtkunnen met bijvoorbeeld vragen over zorg, welzijn, geldzaken en andere ondersteuningsvragen.

- We werken toe naar één vaste begeleider of contactpersoon voor inwoners met meervoudige ondersteuningsvragen, zodat ondersteuning vanuit verschillende regelingen en organisaties beter op elkaar aansluit.
- Initiatieven vanuit inwoners en maatschappelijke organisaties, zoals Samen Bilthoven Noord en buurtkamer Kometenlaan, krijgen ruimte, waarbij kwaliteit, toegankelijkheid en continuïteit uitgangspunten zijn.

Jeugd en jongeren

Ieder kind verdient de kans om veilig, gezond en kansrijk op te groeien. Ouders en verzorgers zijn als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding, de gemeente ondersteunt waar dat nodig is. We zetten in op preventie, vroegsignalering en passende ondersteuning, zodat problemen zo vroeg mogelijk worden aangepakt. Niet ieder opgroei- of opvoedvraagstuk vraagt om professionele jeugdhulp. Waar

mogelijk versterken we de eigen kracht van gezinnen en hun omgeving; waar nodig is specialistische hulp tijdig beschikbaar. Daarbij geldt het uitgangspunt: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig.

- We versterken de samenwerking tussen scholen, kinderopvang, jongerenwerk, sport- en cultuurverenigingen, huisartsen, wijkteams en andere maatschappelijke partners, zodat problemen vroeg worden gesignaleerd en ondersteuning zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving kan plaatsvinden.
- Ieder mens is uniek, als samenleving moeten we daarmee om kunnen gaan. Niet ieder opvoed- of opgroevraagstuk vraagt om een medische of specialistische oplossing. Daarom zetten we in op preventie, opvoedondersteuning en een sterke sociale basis, terwijl noodzakelijke specialistische hulp beschikbaar blijft voor kinderen die deze echt nodig hebben.
- We kijken niet alleen naar het kind, maar naar de situatie van het hele gezin. We werken vanuit het principe één gezin, één plan en waar mogelijk één aanspreekpunt.
- We besteden extra aandacht aan de mentale gezondheid van kinderen en jongeren en versterken de samenwerking tussen onderwijs, jongerenwerk, sport, cultuur en jeugdhulp.
- We moeten grip krijgen op de stijgende kosten in de ambulante jeugdzorg. Het college gaat daarmee aan de slag, waarbij we uitgaven willen beperken en (via een lobby naar Den Haag) inkomsten verhogen.
- We werken met een overzichtelijk totaal aantal kwalitatief goede aanbieders en maken duidelijke afspraken over kwaliteit, samenwerking, wachttijden, resultaten en kosten. We kopen zorg doelmatig in, sturen op resultaat en kwaliteit en voorkomen onnodig gebruik.
- Misbruik van voorzieningen en zorgfraude pakken we actief aan, zodat publieke middelen terecht komen bij inwoners die deze echt nodig hebben.
- We sturen op doelmatige inzet en beheersbare kosten, maar financiële beheersmaatregelen mogen nooit ten koste gaan van noodzakelijke zorg.
- We zorgen voor een goede overgang van jeugdzorg naar ondersteuning voor volwassenen, in samenhang met onderwijs, werk, wonen en zorg.
- We bieden jongeren een passend aanbod van sport, cultuur en recreatie.

- We verbeteren de mogelijkheden voor jongeren om elkaar te ontmoeten. Samen met jongeren brengen we in beeld aan welke voorzieningen en ontmoetingsplekken daadwerkelijk behoefte bestaat en benutten we waar mogelijk bestaande locaties.
- We richten een jongerenraad op. In communicatie-uitingen letten we erop dat we jongeren ook beter bereiken.
- Kinderen mogen nooit de dupe worden van financiële problemen van hun ouders. Elk kind moet kunnen sporten en bijvoorbeeld kunnen deelnemen aan culturele activiteiten. We versterken daarvoor het gebruik van bestaande voorzieningen zoals de U-pas, Stichting Leergeld en andere minimaregelingen.

Zorg voor wie het nodig heeft

Goede ondersteuning moet beschikbaar zijn voor inwoners die deze echt nodig hebben. Tegelijkertijd is niet ieder probleem een zorgvraag. We willen voorkomen dat normale problemen bij opgroeien, opvoeden en het dagelijks leven onnodig worden gemedicaliseerd.

De nieuwe regionale inkoop van jeugdhulp en Wmo-begeleiding vanaf 2027 benutten we om de transformatie te versnellen. Gemeente De Bilt stuurt binnen de regionale afspraken actief op minder instroom in aanvullende zorg, verschuiving van individuele naar passende collectieve ondersteuning, kortere zorgduur, afschaling en uitstroom. We hanteren daarom de volgende uitgangspunten:

- Eigen draagkracht, het gezin en het sociale netwerk zijn het vertrekpunt. Waar inwoners problemen zelf of met hulp uit hun omgeving kunnen oplossen, neemt professionele ondersteuning die verantwoordelijkheid niet over.
- Bij ondersteuning maken we scherpe keuzes: algemeen en lokaal waar het kan, specialistisch en individueel waar het echt nodig is.
- Algemene en collectieve voorzieningen gaan waar zij passend en toereikend zijn voor op individuele ondersteuning.
- Individuele zorgtrajecten zijn doelgericht en in beginsel tijdelijk. Bij aanvang worden resultaat, duur en evaluatiemomenten vastgelegd. Bij

elke evaluatie wordt de mogelijkheid tot afschaling besproken en vastgelegd. Het is hierbij belangrijk dat het perspectief hierop ook met de cliënt wordt besproken en vastgelegd.

- Jeugdhulp met verblijf is een zwaar middel. We zetten in op het voorkomen van verblijf waar intensieve ondersteuning thuis mogelijk is en op een zo snel mogelijke verantwoorde uitstroom.
- Nieuwe structurele uitgaven gericht op preventie doen we alleen als deze aantoonbaar bijdragen aan het voorkomen, verminderen of vervangen van duurdere ondersteuning.
- We voorkomen stapeling van ondersteuning. Als een nieuwe of lichtere voorziening wordt ingezet, kijken we in samenhang welke bestaande ondersteuning kan worden verminderd of beëindigd.
- We sturen scherper op effectiviteit, zorgduur, declaraties en resultaten van aanbieders. Publiek geld voor zorg moet aantoonbaar bijdragen aan het oplossen of beheersbaar maken van de hulpvraag van de cliënt.
- De financiële voordelen van de transformatie in de jeugdzorg worden niet automatisch opnieuw binnen de jeugdzorg uitgegeven. Een deel kan bijdragen aan het structureel gezond maken van de gemeentelijke begroting.
- We maken de resultaten van de transformatie in de jeugdzorg jaarlijks inzichtelijk aan de hand van ten minste de ontwikkeling van het aantal cliënten, instroom, zorgduur, zorgzwaarte, gebruik van individuele en collectieve ondersteuning en gemiddelde kosten per cliënt.

Zelfstandig leven en meedoen

Iedereen moet zo lang mogelijk zelfstandig kunnen leven, regie houden over het eigen leven en actief kunnen deelnemen aan de samenleving. Dat geldt voor ouderen én andere inwoners die tijdelijk of langdurig ondersteuning nodig hebben. We zetten daarom in op een sterke sociale basis en passende ondersteuning, zodat mensen zo veel mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen en meedoen.

- We ondersteunen inwoners om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te kunnen blijven wonen, met behoud van eigen regie.

- We zetten in op preventie, passende ondersteuning en hulpmiddelen die inwoners helpen zelfstandig te blijven functioneren.
- Binnen de Wmo sturen we op een doelmatige inzet van voorzieningen, zodat ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners die deze het hardst nodig hebben.
- We versterken de samenwerking tussen zorg, welzijn, wonen en maatschappelijke organisaties, zodat inwoners sneller de juiste ondersteuning krijgen.
- We ondersteunen mantelzorgers actief met informatie, praktische hulp en respijtzorg, zodat zij hun belangrijke rol kunnen blijven vervullen zonder overbelast te raken.
- We begeleiden inwoners zorgvuldig bij de overgang naar, binnen en vanuit Wmo-voorzieningen.
- We besteden extra aandacht aan het bestrijden en voorkomen van eenzaamheid onder ouderen.

Bestaanszekerheid, armoede en schulden

Bestaanszekerheid is de basis voor een samenleving waarin iedereen kan meedoen. Werk en inkomen staan hierbij centraal. Wie onzeker is over inkomen, schulden, wonen of energiekosten heeft minder ruimte om te werken, te leren, voor anderen te zorgen of actief deel te nemen aan de samenleving. Daarom investeren we in bestaanszekerheid, preventie en participatie. We gaan uit van vertrouwen, de menselijke maat en maatwerk, zodat inwoners perspectief houden en zoveel mogelijk zelfstandig kunnen meedoen.

- We vinden het belangrijk dat mensen weten waar ze aan toe zijn en waar ze recht op hebben. De gemeente biedt ruimte voor maatwerk, voorkomt onnodige bureaucratie en benut de ruimte die landelijke wet- en regelgeving biedt om inwoners perspectief te bieden.
- Werk is voor veel mensen de beste route naar bestaanszekerheid. Daarom begeleiden we samen met werkgevers, onderwijs en regionale partners onze inwoners naar passend betaald werk en zorgen we dat de stap van uitkering naar werk altijd loont, met goede aandacht voor de gevolgen van toeslagen en andere regelingen.
- Voor inwoners voor wie betaald werk niet haalbaar is, stimuleren we andere vormen van maatschappelijke participatie. Als gemeente geven we zelf het goede voorbeeld door stage-, leerwerk- en participatieplaatsen aan te bieden en onderzoeken we hoe BIGA-medewerkers waar mogelijk binnen de gemeentelijke organisatie kunnen worden ingezet.
- We maken inkomensondersteuning eenvoudiger, toegankelijker en menselijker. We vereenvoudigen regelingen, maken deze doelmatiger, verminderen bureaucratie en maken waar dit juridisch mogelijk en uitvoerbaar is gebruik van automatische toekenning. Zo maken we de uitvoering van regelingen effectiever en doelmatiger, zodat we meer middelen overhouden voor de mensen om wie het gaat.
- We zetten sterk in op vroegsignalering van schulden, effectieve schuldhelpverlening en samenwerking met maatschappelijke partners, zoals de RSD, Humanitas, SchuldHulpMaatje en het Financieel Paspoort. Daarbij onderzoeken we welke aanvullende maatregelen effectief zijn voor specifieke doelgroepen, zoals jongeren.

- We monitoren jaarlijks de ontwikkeling van armoede, schulden en participatie en passen ons beleid waar nodig aan.
- We houden de uitgaven beheersbaar, maar blijven zoeken naar vernieuwende instrumenten (zoals het Maatschappelijk Meedoen Budget) die met dezelfde of minder middelen meer bestaanszekerheid en meer participatie opleveren.
- We willen dat voorzieningen terechtkomen bij de inwoners voor wie ze bedoeld zijn. Daarom investeren we in begrijpelijke communicatie, actieve voorlichting en het terugdringen van niet-gebruik en oneigenlijk gebruik van regelingen.
- We betrekken ervaringsdeskundigen actief bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid op het gebied van bestaanszekerheid, armoede en schulden.

Inclusieve gemeente

In onze gemeente moet iedereen zichzelf kunnen zijn, wie je ook bent of wat je ook vindt. Iedereen moet gelijk worden behandeld, ongeacht godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid of op welke grond dan ook. Tegelijk verwachten we dat iedereen de Nederlandse rechtsstaat respecteert en naar vermogen meedoet aan de samenleving. Dit heeft een positief effect op het welzijn en de gezondheid van onze inwoners. Meedoen is niet voor iedereen even vanzelfsprekend of gemakkelijk. Voor inwoners die het nodig hebben, bieden we hulp en ondersteuning om te kunnen (blijven) meedoen. We stellen ons steeds weer de vraag: kan iedereen meedoen?

- We werken toe naar een gemeente die in lijn handelt met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.
- We vernieuwen de gemeentelijke inclusieagenda periodiek. Dat doen we samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en ervaringsdeskundigen.
- Bij de inrichting van de openbare ruimte en het beheer van gemeentelijk vastgoed hebben we nadrukkelijk aandacht voor inclusiviteit.
- Inclusie wordt een vast afwegingspunt bij nieuw gemeentelijk beleid.

- We versterken de samenwerking met het regionale antidiscriminatiebureau en bestrijden discriminatie actief. We ondersteunen initiatieven die discriminatie tegengaan en ontmoeting bevorderen.
- We zorgen ervoor dat iedereen mee kan doen aan de democratie. We letten extra op begrijpelijke taal, actief uitnodigen van mensen en zorgen voor toegankelijke verkiezingslocaties.
- We maken een Actieplan Vrouwen, als onderdeel van de inclusieagenda met daarin aandacht voor economische zelfstandigheid, vrouwegezondheid, gendergerelateerd geweld, veiligheid op straat, deelname aan de democratie etc. Hierbij betrekken we het Verdrag van Istanbul.

Samen leven, samen doen

Een inclusieve samenleving ontstaat niet vanzelf. Zij groeit waar mensen elkaar ontmoeten, verschillen leren kennen en verantwoordelijkheid nemen voor hun buurt, vereniging of gemeenschap. Verbondenheid betekent dat inwoners zich welkom voelen, elkaar weten te vinden en mee kunnen doen, ongeacht hun achtergrond of levensfase. Daarom investeren we in plekken en initiatieven die ontmoeting, samenwerking en gemeenschapszin versterken. De gemeente kan verbondenheid niet afdwingen, maar wel mogelijk maken. Daarom ondersteunen we inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties die bouwen aan sterke gemeenschappen waarin mensen naar elkaar omzien en verschillen worden gewaardeerd.

- We betrekken inwoners en ervaringsdeskundigen actief bij de ontwikkeling én evaluatie van de inclusieagenda.
- Participatieprocessen richten we zo in dat ook inwoners die minder gemakkelijk worden bereikt daadwerkelijk kunnen meedoen.
- We organiseren jaarlijks een Week van Inclusie waarin ontmoeting, dialoog en bewustwording centraal staan.
- We ondersteunen activiteiten, vieringen en herdenkingen die bijdragen aan wederzijds begrip en verbinding, bijvoorbeeld Holocaust Memorial Day en Ketikoti. Voorwaarde is dat het initiatief uit de samenleving komt en gedragen wordt.

Regenboog Stembusakkoord

Veiligheid vraagt niet alleen om handhaving, maar ook om een samenleving waarin mensen zich welkom voelen, zichzelf durven zijn en respectvol met elkaar omgaan. In maart 2026 hebben we het Regenboog Stembusakkoord ondertekend. Hiermee onderstrepen we het belang van de inzet voor acceptatie en veiligheid van de LHBTIQA+ gemeenschap in onze gemeente.

- We gaan in gesprek met belangenorganisatie COC om van gedachten te wisselen over uitvoering geven aan het Stembusakkoord.
- We gaan in gesprek met Cocktail, om expliciet aandacht te besteden aan de veiligheid en acceptatie van LHBTIQA+ vluchtelingen.
- We stellen vervolgens een nieuw lokaal actieplan als onderdeel van de inclusieagenda op. Daarbij besteden we in ieder geval aandacht aan acceptatie en zichtbaarheid, discriminatie, intimidatie en geweld, sociale veiligheid in de openbare ruimte, inclusieve gemeentelijke dienstverlening en de uitvoering van het Regenboog Stembusakkoord.

Veiligheid

Veiligheid is een voorwaarde voor vrijheid en leefbaarheid. Een veilige gemeente vraagt om een gezamenlijke inzet van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie, hulpdiensten en de gemeente. Daarom investeren wij niet alleen in het bestrijden van onveiligheid, maar vooral ook in preventie, weerbaarheid en samenwerking.

Weerbare samenleving

- Wij bouwen een weerbare samenleving waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties goed voorbereid zijn op crises en calamiteiten.
- Samen met de Veiligheidsregio Utrecht, politie, maatschappelijke organisaties en inwoners ontwikkelen wij een actueel programma voor crisisvoorbereiding. Inwoners worden hierbij actief betrokken, onder andere via een burgerberaad.
- Wij versterken de digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers, scholen en maatschappelijke organisaties door voorlichting over cybercriminaliteit, online fraude, desinformatie en digitale veiligheid.
- Wij stimuleren maatschappelijke weerbaarheid door initiatieven zoals buurtpreventie, burgerhulpverlening, AED-netwerken, EHBO-verenigingen en vrijwillige inzet te ondersteunen. Daarnaast stimuleren wij inwoners om voorbereid te zijn op noodsituaties, bijvoorbeeld door een noodpakket voor ten minste 72 uur in huis te hebben.
- Vrijwilligers, waaronder de vrijwillige brandweer, buurtpreventieteams, EHBO-verenigingen en burgerhulpverleners, zijn onmisbaar voor de veiligheid van onze gemeente. Wij waarderen en ondersteunen hun inzet.

Veiligheid in de openbare ruimte

Veiligheid betekent dat iedereen zich vrij en veilig moet kunnen voelen in de openbare ruimte.

- We breiden het aantal boa's uit. Boa-capaciteit wordt risicogericht ingezet op basis van jaarlijks vast te stellen prioriteiten, waarbij transparant wordt gecommuniceerd over de gemaakte keuzes. We evalueren het effect hiervan.
- Jongerenoverlast wordt integraal aangepakt. Preventie, jongerenwerk, onderwijs, ouders, politie en handhaving versterken elkaar, waarbij grenzen duidelijk worden gesteld en jongeren perspectief houden.
- Bij ernstige of langdurige overlast kunnen aanvullende maatregelen, zoals cameratoezicht, voor zolang nodig, gebiedsverboden of een meldplicht, worden ingezet.
- Wij investeren in goed verlichte openbare ruimten, veilige fiets- en wandelroutes en een veilige inrichting van onze dorpen en wijken. Daarbij besteden wij extra aandacht aan donkere locaties, met name in de buitengebieden, waar verlichting aantoonbaar bijdraagt aan de sociale

veiligheid en verkeersveiligheid. Hierbij zoeken wij steeds een zorgvuldige balans tussen natuur en veiligheid.

- Wij betrekken inwoners actief bij de veiligheid in hun leefomgeving via laagdrempelige meldpunten, buurtinitiatieven en goede terugkoppeling op meldingen. Daarbij besteden wij bijzondere aandacht aan het voorkomen van femicide, huiselijk geweld, intimidatie en discriminatie.
- Geweld, agressie en intimidatie tegen politie, boa's, brandweer, ambulancepersoneel, gemeentelijke medewerkers, vrijwilligers en politieke ambtsdragers zijn onacceptabel. Wij ondersteunen een stevige aanpak van daders en tevens een goede opvang en nazorg voor slachtoffers.

Ondermijning en georganiseerde criminaliteit

- Wij blijven intensief samenwerken met politie, Openbaar Ministerie, RIEC, Veiligheidsregio Utrecht en omliggende gemeenten bij de aanpak van ondermijnende en georganiseerde criminaliteit.
- Wij voorkomen misbruik van gemeentelijke vergunningen, vastgoed, subsidies en andere voorzieningen voor criminele activiteiten en versterken de bestuurlijke weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie.
- Wij treden actief op tegen drugslocaties zoals illegale hennepteelt, drugslabs en de opslag van gevaarlijke stoffen.
- Wij ondersteunen inwoners en ondernemers bij het herkennen en melden van verdachte situaties, bijvoorbeeld bij Meld Misdaad Anoniem, en versterken daarmee de maatschappelijke weerbaarheid.
- Slachtoffers van criminaliteit moeten snel de juiste ondersteuning kunnen vinden. Daarom werken wij nauw samen met Slachtofferhulp Nederland en andere maatschappelijke organisaties.

Evenementen

- Wij voeren landelijke regelgeving rond vuurwerk zorgvuldig uit en zorgen voor heldere communicatie over de geldende regels.
- Wij bieden ruimte aan veilige en toegankelijke lokale initiatieven tijdens de jaarwisseling.
- Gemeente, politie, brandweer, jongerenwerk, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken samen aan een veilige en feestelijke

jaarwisseling, met bijzondere aandacht voor het voorkomen van geweld tegen hulpverleners en schade aan de openbare ruimte.

- Samen met horeca, organisatoren en ondernemers zetten wij ons in voor veilige evenementen en een veilig uitgaansgebied.

Sport, cultuur en recreatie

Sport, cultuur en recreatie dragen bij aan een leefbare gemeente. Verenigingen, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties zijn daarbij onmisbaar. Daarom investeren wij in voorzieningen én in de mensen die onze samenleving sterk maken.

Vrijwilligers en verenigingen

- Vrijwilligers, verenigingen en maatschappelijke organisaties zijn onmisbare partners. Wij waarderen en ondersteunen hun inzet.
- De opbrengsten uit de inzameling van oud papier zijn voor veel verenigingen een belangrijke inkomstenbron. Nu deze onder druk staat, zoeken wij samen naar een structureel alternatief, zoals het ophalen op doordeweekse dagen.
- Wij hebben bijzondere aandacht voor verenigingen en vrijwilligers in de kleine kernen vanwege hun belangrijke sociale functie.

Sport en bewegen

Sport draagt bij aan ontmoeting, talentontwikkeling en inclusie.

- Wij stimuleren dat iedere inwoner kan sporten en bewegen.
- Sportaccommodaties worden zoveel mogelijk multifunctioneel gebruikt.
- Wij brengen periodiek in beeld waar speel-, sport- en beweegvoorzieningen ontbreken of verouderd zijn en stellen hiervoor een onderhouds- en investeringsplanning op.
- Wij ondersteunen initiatieven die sport toegankelijk maken voor iedereen.
- Sportverenigingen zijn een belangrijke gesprekspartner bij de ontwikkeling van het sportbeleid.

Cultuur, recreatie en ontmoeting

Cultuur en recreatie versterken de leefbaarheid van onze gemeente.

- Wij ondersteunen culturele verenigingen, amateurkunst en lokale feesten en evenementen.

- Wij vereenvoudigen waar mogelijk regels voor buurtactiviteiten en kleinschalige evenementen.
- Wij onderzoeken de mogelijkheden voor een Biltse (culturele) ontmoetingsplek voor jongeren, zoals een poppodium, waarbij draagvlak, financiële haalbaarheid en een passende locatie uitgangspunten zijn. Jongeren worden actief betrokken bij de verdere uitwerking. We zoeken gezamenlijk naar een passende locatie.
- Dorpshuizen en andere maatschappelijke locaties blijven belangrijke ontmoetingsplaatsen. Wij stimuleren multifunctioneel gebruik in alle kernen.
- Bij ontwikkelingen van maatschappelijke locaties, zoals Het Lichtruim, het gemeentehuis Maartensdijk en W4, onderzoeken wij de mogelijkheden voor ontmoeting en maatschappelijke voorzieningen.
- Wij stimuleren groene recreatie, met respect voor natuur, landschap en omwonenden.

Verkeer en vervoer

Een goede bereikbaarheid is van groot belang voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke voorzieningen. Mobiliteit maakt het mogelijk om prettig te wonen, werken, ondernemen en recreëren. Daarom zetten we in op een verkeerssysteem dat veilig, comfortabel en toekomstbestendig is. Inwoners behouden de vrijheid om zelf te kiezen hoe zij zich verplaatsen. De gemeente ondersteunt die keuze met een veilige, goed onderhouden en toegankelijke openbare ruimte, waarin verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid in balans zijn. Daarbij is extra aandacht voor kwetsbare verkeersgebruikers.

Verkeersveiligheid

We willen dat het voor al onze inwoners veilig is om aan het verkeer deel te nemen. Daarbij hebben we in het bijzonder oog voor kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals kinderen en fietsers.

- We willen rond scholen en sportverenigingen werken aan een veiligere inrichting van de openbare ruimte, bijvoorbeeld door het scheiden van auto's en fietsen of snelheidsbeperkingen. Daarbij kijken we per locatie wat nodig is.
- We pakken verkeersonveilige locaties aan, in het bijzonder voor kwetsbare verkeersdeelnemers. Daarbij betrekken we onze inwoners. Het college maakt een concreet plan, waarbij een prioritering wordt opgesteld (gebaseerd op onder andere kosten, onderhoudsplanningen, urgentie). Jaarlijks wordt over de voortgang gerapporteerd. De komende raadsperiode gaan we in ieder geval aan de slag met een plan voor de Soestdijkseweg Noord in Bilthoven.
- We voeren op zoveel plekken als mogelijk in onze gemeente 30 km/u in als maximumsnelheid. We onderzoeken of de maximumsnelheid op de N234 naar 60 km/u kan.
- We geven extra aandacht aan verkeersveiligheid in ons snoeibeleid rondom fietspaden.
- We streven ernaar dat alle basisschoolleerlingen goede verkeerslessen krijgen en een verkeersdiploma halen.

- We maken deze raadsperiode gefaseerd tenminste 1 miljoen van onze eigen middelen beschikbaar voor de aanpak van onveilige verkeerspunten voor kwetsbare verkeersdeelnemers.
- Achterstallig onderhoud aan wegen, fietspaden en voetpaden pakken we planmatig aan. Goed onderhoud voorkomt onveilige situaties en is goedkoper dan uitgesteld onderhoud. We geven prioriteit aan veiligheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte.
- Bij verkeersmaatregelen kijken we niet alleen naar veiligheid, maar ook naar toegankelijkheid, bereikbaarheid en doorstroming. Ook zoeken we naar koppelkansen voor vergroening en klimaatadaptatie. Onnodige files en sluipverkeer willen we voorkomen.
- We zetten in op het faciliteren van 'pakkethubs' op centrale plekken, zodat het pakketverkeer in de wijk afneemt.
- We volgen landelijke ontwikkelingen met betrekking tot handhaving/beperking op fatbikes en snelfietsen.

Vervoerskeuzes

Inwoners maken zelf keuzes over hun vervoer. De gemeente kan door inrichting van de openbare ruimte en voorlichting wel richting geven aan vervoerskeuzes. De gemeente zorgt ervoor dat inwoners veilig en aantrekkelijk gebruik kunnen maken van verschillende vervoersmiddelen, zonder een vervoersmiddel voor te schrijven. De gemeente moedigt duurzaam vervoer aan.

- Inwoners houden de keuzevrijheid in hun vervoer, maar de gemeentelijke inzet voor de komende periode zit vooral op het veilig en aantrekkelijk maken van routes voor voetgangers en fietsers. Daarvoor benutten we subsidieprogramma's van de provincie en het Rijk.
- Dat betekent dat we waar nodig de openbare verlichting verbeteren en de openbare ruimte toegankelijk maken voor iedereen.
- De gemeente besluit niet zelf over bus- en treindienstregelingen, maar we gaan actief en tijdig lobbyen voor goede bus- en treinverbindingen. We onderzoeken een busverbinding naar de Leyen.
- Bij nieuwbouwprojecten worden bereikbaarheid, verkeersveiligheid, voldoende parkeergelegenheid, fietsvoorzieningen, OV en waar passend deelmobiliteit vanaf het begin meegenomen.
- We zorgen dat er voldoende laadpunten beschikbaar zijn voor zover het elektriciteitsnet dit toelaat. We onderzoeken samen met Stedin hoe we laadpunten slim in kunnen zetten als congestieverzachter.

Parkeerregulering

Het goed oplossen van parkeren is een belangrijke randvoorwaarde voor bereikbaarheid, leefbaarheid en een gezonde lokale economie. Gemeente De Bilt kent verschillende kernen met ieder hun eigen karakter. Daarom kiezen we voor maatwerk in plaats van één uniforme parkeernorm.

- Wij willen de openbare ruimte aantrekkelijk houden en ook andere mobiliteitskeuzes dan de auto stimuleren. Door een autoluwe inrichting kunnen we waar mogelijk de kwaliteit van winkelgebieden verbeteren, waarbij bereikbaarheid voor bezoekers, ondernemers en bewoners een belangrijk aandachtspunt blijft. Ook in autoluwe winkelgebieden moet parkeren dichtbij mogelijk zijn.

- Onze winkelgebieden hebben een regiofunctie en lokale ondernemers zijn afhankelijk van goede bereikbaarheid. Ons parkeerbeleid houdt daarom rekening met bereikbaarheid van ondernemers.
- Bij nieuwbouwprojecten of herinrichting kiezen we voor een parkeernorm die past bij de beoogde doelgroep en de betreffende wijk of kern. Daarbij kiezen we waar mogelijk voor een ambitieuze (lage), maar ook realistische parkeernorm.
- Parkeren vindt zoveel mogelijk plaats op eigen terrein of binnen het projectgebied. We voorkomen dat inrichtingskeuzes het parkeren naar omliggende gebieden verplaatsen, waardoor daar overlast ontstaat.
- We houden rekening met de parkeerbehoeften van mindervaliden.
- Wanneer de parkeerdruk toeneemt, kiezen we voor een stapsgewijze aanpak. We beginnen met het invoeren of uitbreiden van blauwe zones, eventueel in combinatie met ontheffingen voor bewoners of ondernemers. Als deze maatregelen onvoldoende effect hebben of al van kracht zijn, zetten we eerst in op betere handhaving. We voeren deze periode geen betaald parkeren in.
- We zorgen dat bedrijventerreinen en winkelgebieden goed bereikbaar blijven voor werknemers, klanten en leveranciers. Samen met inwoners en ondernemers maken we afspraken over toelevering. Voor agrariërs, hulpdiensten en bestemmingsverkeer dient het buitengebied goed bereikbaar te blijven. Door middel van gerichte handhaving voorkomen we dat zware voertuigen in de bebouwde kom worden geparkeerd.

Financiën

Gezonde gemeentefinanciën zijn een belangrijk middel om, ook op de langere termijn, te kunnen investeren in bestaanszekerheid, een sterke Biltse samenleving, woningbouw, duurzaamheid, het opvangen van tegenvallers en voorkomen dat we de rekening neerleggen bij toekomstige generaties. Wij zorgen daarom voor een meerjarig sluitende begroting waar inkomsten en uitgaven duurzaam in evenwicht zijn.

- Om onze financiële positie op een transparante wijze te kunnen volgen, gebruiken wij de indicatoren solvabiliteit, schuldquote, weerstandsvermogen, exploitatieruimte en de houdbaarheidstest gemeentefinanciën (FCI) van de VNG. Om financieel gezond te blijven hanteren wij de Biltse normen (solvabiliteit $>20\%$, schuldquote $<100\%$, en een weerstandsvermogen > 1) en daarnaast een positieve exploitatieruimte en een FCI >6 . In uitzonderlijke gevallen zijn normoverschrijdingen toegestaan, mits deze tijdelijk zijn en voorzien van een financieel sluitend verbeterplan. Financiële meevallers gebruiken we in de eerste plaats om onze financiële positie te verbeteren.
- We voorzien de komende jaren nog forse financiële uitdagingen. We willen daarbij een gebalanceerde aanpak hanteren. We onderzoeken hoe we binnen de financiële kaders van dit akkoord kunnen blijven. Voor de kadernota 2028 maken we een plan waarin concrete maatregelen staan om dat te bereiken.
- Investeringsen worden zorgvuldig afgewogen, hierbij wordt goed gekeken naar zowel de maatschappelijke opbrengst als het financiële rendement voor de gemeente, als de inpasbaarheid binnen het meerjarig financieel perspectief (bijvoorbeeld afschrijvingskosten). In toenemende mate onderbouwen wij meer zaken op basis van een (maatschappelijke) businesscase. Rendement uit een positieve businesscase gebruiken we om de financiële positie op langere termijn te verbeteren of om tegenvallers of noodzakelijke investeringen te compenseren. De gemeente maakt indien nodig gebruik van actief grondbeleid.

- Structurele uitgaven worden structureel gedekt. Incidentele middelen worden niet gebruikt om structureel beleid te financieren. Inkomsten proberen we te vergroten door het verwerven van subsidies, het gebruiken van koppelkansen zoals het bouwen van woningen op nieuwe schoolgebouwen (inkomsten voor de gemeente) en het verkopen of verhuren van eigen onbenut vastgoed. We realiseren waar mogelijk investeringen in mobiliteit en openbare ruimte in cofinanciering met medeoverheden en nemen zoveel als mogelijk alleen het gemeentelijke deel op in de begroting.
- In 2027 besluiten we over de eventuele verkoop van gemeentelijk vastgoed, zoals Julianalaan 1 in Bilthoven en gemeentehuis Maartensdijk.
- We streven ernaar de lokale lasten voor inwoners en ondernemers zo stabiel en voorspelbaar mogelijk te houden. Als we er niet aan ontkomen extra inkomsten te genereren door verhoging van de OZB (naast de jaarlijkse reguliere verhoging met de inflatie van alle tarieven en leges)

dan gaat hierbij altijd de afweging aan vooraf of het mogelijk is om een deel van de noodzakelijke opbrengsten te realiseren door besparingen. Leges en heffingen zijn kostendekkend, de hoogte hiervan toetsen we periodiek. Ook wordt bij uitbreiding van gemeentelijke taken eerst gekeken of binnen het programma financiering gevonden kan worden door ambities te verlagen, andere taken te beëindigen, te temporiseren of af te slanken.

- Jaarlijks lichten we een deel van de begroting door om de effectiviteit van de inzet van ons geld en onze organisatie te evalueren. Over de inrichting hiervan wordt afstemming gezocht met de gemeenteraad, rekenkamer, auditcommissie en accountant.
- Het maatschappelijk effect van subsidies en de manier van subsidieverstrekking wordt driejaarlijks geëvalueerd, voor het eerst in 2028.
- Kosten voor projecten houden we laag door werk-met-werk te maken (bijvoorbeeld meekoppelen met projecten voor andere overheden en andere partijen), projecten sober en doelmatig uit te voeren en te sturen op effectieve participatie.
- Wanneer er tussen 2026 en 2030 fors bezuinigd moet worden (nadat intern naar besparingsmogelijkheden is gekeken zoals temporiseren, afslanken etc.), dan organiseren we een maatschappelijk overleg om samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen te bespreken op welke zaken dat het beste kan.

BIJLAGE 1: Financieel effect coalitieakkoord

De maatregelen uit dit coalitieakkoord hebben een beperkt financieel effect. De onderhandelaars zijn zich bewust dat de afspraken in het bredere plaatje van de financiële positie van de gemeente zullen moeten worden afgewogen bij de begroting en kadernota 2028. Daarvoor zijn onder het hoofdstuk Financiën ook afspraken vastgelegd. De gevolgen zijn hieronder per programma weergegeven. Voor investeringen is de jaarlijkse afschrijving opgenomen.

Alle bedragen x€1.000

Begrotingsprogramma	Maatregelen	2027	2028	2029	2030
1 Bestuur en burgerzaken	Burgerberaad en extra fte wethouder	160	210	160	160
2 Veiligheid	Boa's, cameratoezicht, extra inzet vluchtelingenopvang	329	425	495	565
3 Verkeer en vervoer	Investeringen verkeersveiligheid	4	18	31	44
4 Economie	Accountmanagement agrariërs	20	20	20	20
5 Onderwijs	Studieplekken, onderzoek openbaar onderwijs, aanpak thuiszitters en smartphonevrij opgroeien.	60	100	60	60
6 Sport, cultuur en recreatie	Investering speelplekken en onderzoek culturele ontmoetingsplek	16	5	6	9
7 Sociaal domein	Voorveld jeugd, ontmoetingsplekken, uitbreiding u-pas, jongerenparticipatie, stageplekken, vernieuwing en vereenvoudiging inkomensregelingen, vrijwilligerscoördinatie vluchtelingen, week van inclusie	1.052	1.082	1.102	1.132
8 Volksgezondheid en milieu	Weerbaarheid extreem weer en vernieuwing inzameling oud papier	110	60	60	60
9 Volkshuisvesting & leefomgeving	0,5 fte inzet dierenwelzijn en biodiversiteit	49	60	60	60
10 Overig		-	-	-	-
Totaal kosten		1.800	1.980	1.994	2.110
Dekkingsmiddelen					
Taakstelling organisatie (staf- en bestuurskosten)	o.a. doelmatiger participatieprocessen	300	300	300	300
Effecten maatregelen jeugd		500	1.000	1.500	2.000
Verhoging leges		1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal dekkingsmiddelen		1.800	2.300	2.800	3.300
Saldo		0	320	806	1.190

BIJLAGE 2: Kandidaat-wethouders en beoogde portefeuillevverdeling op hoofdlijnen

Krischan Hagedoorn (PRO en SP)

- Wmo, zorg en welzijn, inburgering
- Diversiteit en inclusie
- Werk en inkomen, participatie
- Energietransitie, duurzaamheid en netcongestie
- Burgerparticipatie en gebiedsgericht werken
- Gebiedswethouder Bilthoven en Groenekan

Anne Marie 't Hart (PRO)

- Wonen, ruimtelijke ordening, omgevingswet
- Kunst en cultuur
- Natuur, milieu en dierenwelzijn
- Projecten: Schapenweide en (samen met Ralph Jacobs) Spoorzone en gemeentehuis
- Gebiedswethouder De Bilt

Ralph Jacobs (VVD)

- Financiën
- Erfgoed en monumenten
- Projecten: o.a. noodopvang en reguliere huisvesting vluchtelingen, Utrechtseweg 341, Utrechtseweg 351 en (samen met Anne Marie 't Hart) Spoorzone en gemeentehuis
- RID (ICT), digitale veiligheid en privacy
- Grondzaken
- Gebiedswethouder Bilthoven en Hollandsche Rading

Donja Hoevers (D66)

- Onderwijs en jeugd
- Economie, recreatie en toerisme
- Vastgoed en accommodaties
- Project integrale ontwikkeling Westbroek
- Gebiedswethouder Westbroek

Werner de Groot (CDA)

- Mobiliteit
- Beheer openbare ruimte
- Sport en volksgezondheid
- Bedrijfsvoering
- Project uitbreiding Maartensdijk
- Gebiedswethouder Maartensdijk